

Naar een brede vakinhoudelijke richtlijn dyslexie

NIP, NVO EN NKD HEBBEN IN 2016 EEN POSITION PAPER OPGESTELD MET DAARIN ENKELE SPEERPUNTEN OM TE KOMEN TOT EEN GERICHTE EN COMPLETE KWALITEITSVERBETERING IN DE DYSLEXIE KETEN VAN ONDERWIJS EN ZORG. EÉN VAN DIE SPEERPUNTEN IS DE ONTWIKKELING VAN EEN VAKINHOUDELIJKE RICHTLIJN DYSLEXIE. IN DEZE NOTITIE EEN KORTE SAMENVATTING VAN HET PLAN VAN AANPAK OM TOT DEZE RICHTLIJN TE KOMEN.

Aanleiding

Naar aanleiding van de stijging van het aantal dyslexieverklaringen en het ogenschijnlijk gemak waarmee verklaringen worden verkregen, heeft het onderwerp dyslexie recentelijk de nodige aandacht gekregen, zowel van de politiek, van de ministeries OCW en VWS, als binnen het veld. Op verzoek van de ministeries van OCW & VWS hebben de beroepsverenigingen NIP, NVO en LBRT samen met het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie (NKD) een plan van aanpak opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van een vakinhoudelijke richtlijn dyslexie. Door de ministeries OCW en VWS is op 30 oktober 2017 een beschikking afgegeven voor de subsidie die het maken van de richtlijn mogelijk maakt.

Doel

De richtlijn heeft tot doel een kwaliteitsimpuls te leveren aan de ondersteuning bij dyslexie, vanaf het onderwijs tot de zorg, en weer terug naar het onderwijs. De richtlijn moet bijdragen aan snelle en goede hulp bij dyslexie en voorkomen dat leerlingen en studenten ten onrechte een label krijgen dat zij (levens)lang met zich meedragen. Daarbij heeft de richtlijn ten doel om bij te dragen aan transparantie in de hulp (ondersteuning op school, diagnostiek en behandeling), omdat kinderen en ouders, maar ook professionals onderling, beter weten wat zij van elkaar mogen verwachten. Voor dyslexie is al veel evidence en practise based kennis ontwikkeld die los van elkaar gebruikt wordt of in relatie tot elkaar staan. Te denken valt aan de bestaande protocollen voor het onderwijs en de zorg. Een belangrijk doel van de richtlijn betreft dan ook het bijeen brengen van al deze gestolde kennis en wetenschappelijke inzichten om samenhang en eenduidigheid aan te brengen. In het verlengde van de richtlijn kunnen handreikingen of ander materiaal worden ontwikkeld voor professionals, scholen, ouders, cliënten en financiers.

De ontwikkeling van de vakinhoudelijke richtlijn is gericht op onderwijs en jeugdhulp en zal na autorisatie deel uitmaken van de professionele standaard van professionals; vanaf dat moment moeten zij zich hiertoe verhouden en zijn hierop aanspreekbaar.

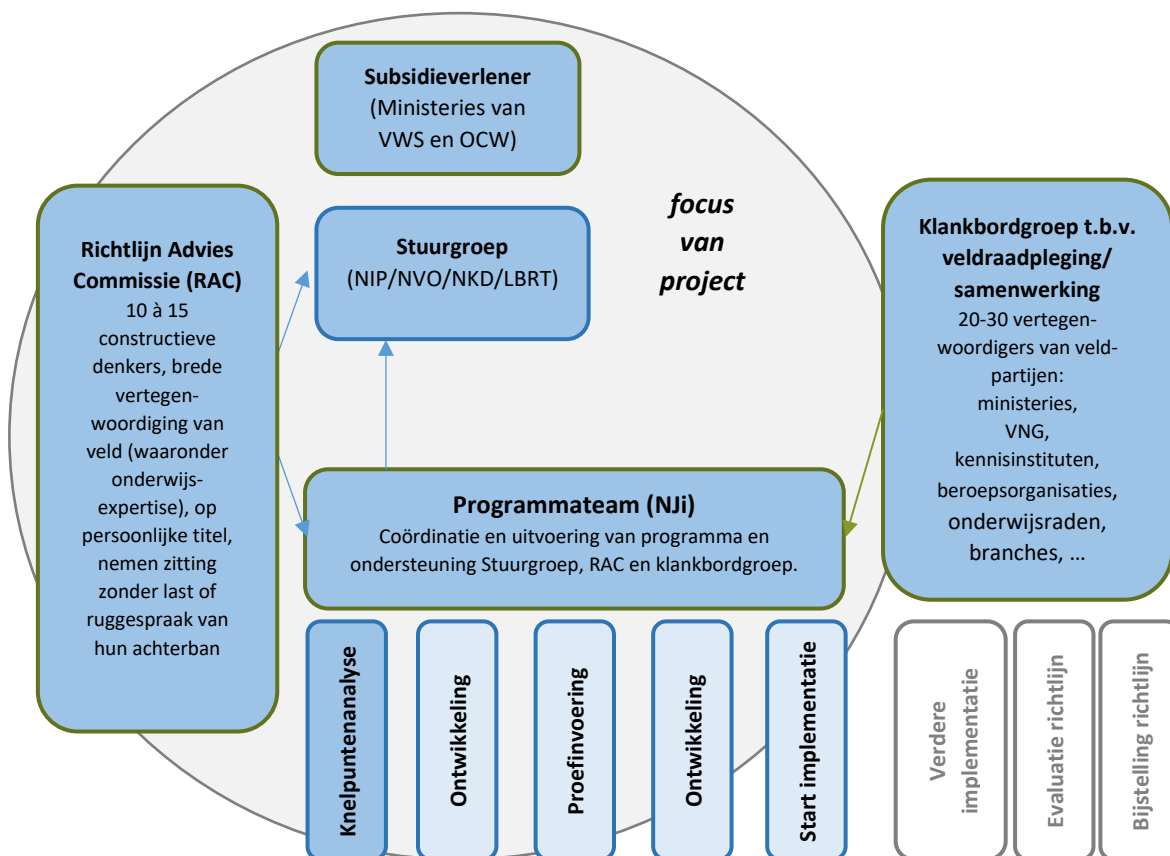
Verbinding tussen onderwijs en zorg

De richtlijn zal een brede scope hebben die zich richt op de hele keten van dyslexiezorg: van alle vormen van onderwijs tot en met specialistische behandeling. Professionals die zich bezighouden met leer- en ontwikkelingsproblemen, waaronder dyslexie, werken in de domeinen onderwijs en zorg. Voor dyslexie is onderwijs nadrukkelijk de primaire vindplaats. Het onderwijs heeft in de ondersteuning van leerlingen een uitermate belangrijke rol en signaalfunctie. Bovendien gaan kinderen die (buitenschoolse) zorg ontvangen ook gewoon naar school. Diagnostiek rond dyslexie gaat niet alleen om het vaststellen van een stoornis, maar is vooral gericht op het aangeven wat binnen onderwijs én zorg nodig is om kinderen optimaal te laten functioneren. De onderlinge samenwerking tussen onderwijs en zorg is cruciaal voor het behalen van het gewenste resultaat. Het Ministerie van OCW en het Ministerie van VWS zijn daarom gezamenlijk het subsidietraject aangegaan en verantwoording zal gedurende het project aan beide ministeries worden afgelegd.

Uitvoering en organisatie

Het programma bestaat uit een stuurgroep (SG), richtlijnadviescommissie (RAC), klankbordgroep (een poule van samenwerkingspartners / veldpartijen en stakeholders) en het programmteam. Opdrachtgevers voor de richtlijn zijn NIP, NVO, NKD en LBRT. Zij vormen gezamenlijk de stuurgroep. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) is uitvoerder van het programma en vormt het programmteam. Het NJI heeft in het bestaande programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming een methodiek neergezet die haar meerwaarde heeft aangetoond bij de ontwikkeling van de veertien bestaande richtlijnen (www.richtlijnenjeugdhulp.nl). Van deze methodiek wordt bij de ontwikkeling van de richtlijn dyslexie gebruik gemaakt.

Voor de fasen van ontwikkeling en van implementatie is het van belang dat nut en noodzaak van de richtlijn worden onderschreven en dat er commitment is over de inzet om in gezamenlijkheid te komen tot de gewenste kwaliteitsverbetering en dat de ontwikkeling en gebruik van een richtlijn daaraan kan bijdragen. Draagvlak, gebruik en implementatie is een bredere verantwoordelijkheid van het veld. Stakeholders, professionals en cliënten worden dan ook nadrukkelijk betrokken bij de richtlijnontwikkeling en implementatie. Er wordt voorzien in vertegenwoordiging zowel vanuit onderwijs als vanuit zorg. Tezamen met de start van de knelpuntenanalyse wordt een brede startbijeenkomst georganiseerd met diverse stakeholders vanuit onderwijs en zorg (brancheorganisaties, onderwijsraden, VNG, ouders/cliënten). Doel van deze bijeenkomst is hen te informeren en draagvlak te creëren voor ontwikkeling en gebruik van de richtlijn. Tijdens het proces van richtlijnontwikkeling zijn de stakeholders en veldpartijen betrokken via een Klankbordgroep Veldpartijen (zie onderstaand figuur).

Fasering en planning Richtlijn Dyslexie

*FASE 1: KNELPUNTENANALYSE EN SAMENSTELLEN (DEEL) PROGRAMMASTRUCTUUR (STUURGROEP, RAC)
PLANNING: TOT EN MET MAART 2018*

In deze fase zal een veldanalyse en deskresearch worden verricht. Op basis van de uitkomsten van deze analysefase wordt het volgende opgeleverd:

- Plan van aanpak/activiteitenplan inclusief:
  - o Meerjarenbegroting
  - o Communicatieplanning met ministeries OCW & VWS en stakeholders
- Voorstel concrete deelproducten die voorrang behoeven in / gedurende de richtlijnontwikkeling
- Voorstellen voor invulling programmastructuur met betrekking tot de uitwerking en bemensing diverse organisatieonderdelen w.o. klankbordgroep(en), programmateam, RAC, stuurgroep etc.

Verwacht wordt dat de volgende onderwerpen aan bod zullen komen, ingedeeld naar specifiek onderwijsdomein (PO, VO, MBO en HO/WO) met speciale aandacht voor de overgang tussen typen onderwijs:

- ❖ Preventie
- ❖ Signalering
- ❖ Diagnostiek (waaronder response to intervention en handelingsgerichte diagnostiek)
- ❖ Interventies, waaronder behandeling
- ❖ Hulpmiddelen, waaronder digitale

De knelpuntenanalyse zal aangeven op welke deelterreinen behoefte is aan stroomlijning van informatie en publicatie.

Activiteiten

- Veldanalyse
- Deskresearch
- (Korte) online scan
- Knelpuntenanalyse
- Brede startbijeenkomst stakeholders

FASE 2: ONTWIKKELING RICHTLIJN (START NA TWEDE KWARTAAL 2018 TOT EIND 2020)

- 1) Inrichting definitieve organisatie
- 2) Ontwikkeling (en op termijn herziening)
  - a. Ontwikkeling conceptrichtlijn, zo mogelijk opgebouwd in fasen
  - b. Proefinvoering en monitoring daarvan conform het faseplan van de richtlijn
  - c. Commentaarfase (cliënten, professionals, kinderrechtstoets en diversiteitstoets)
  - d. Ontwikkeling definitieve richtlijn
  - e. Ontwikkeling van een implementatiehandleiding
  - f. Ontwikkeling van afgeleide producten: ouderversie, werkkaarten etc.
  - g. Autorisatie door de beroepsverenigingen NIP/NVO
Gedurende alle onderdelen redactie (cliënten en professionals)

FASE 3: GEBRUIK IN DE PRAKTIJK

Het invoeren van een richtlijn vraagt brede communicatie richting het veld. Mede om die reden is het van belang de diverse veldpartijen en stakeholders van het begin af aan te betrekken. Gedurende het project zal middels raadpleging van deze klankbordgroep de implementatie afgestemd worden. Globaal gaat het bij invoering om algemene communicatie in de vorm van bijeenkomsten, publicatie van middelen en artikelen en algemene voorlichting naar diverse doelgroepen. Na deze fase zal ook een evaluatie starten. Dit valt buiten de scope van dit project waar het gaat om de ontwikkeling. Wel zal hiervoor een instrument worden ontwikkeld waarmee het borgen en bijstellen van de richtlijn voorbereid kan worden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Marianne Berger: m.berger@nji.nl, Vera Naber: vera@naber-advies.nl, Claudia Versteeg: c.versteeg@nji.nl